

SPOTKANIE SYGNATRAIUSZY PARTNERSTWA NA RZECZ DOSTĘPNOŚCI

OPOLE, 23.10.2024 ROKU

# DOSTĘPNOŚĆ W TURYSTYCE

## Janusz Turakiewicz

Karkonoski Sejmik Osób Niepełnosprawnych

Fundacja Instytut Gospodarki Turystycznej

1. Dostępność przestrzeni i szlaków turystycznych.
2. Dostępność obiektów noclegowych.
3. Dostępność zabytków i dóbr kultury.
4. Przykłady dobrych praktyk.

## **1. Dostępność przestrzeni i szlaków turystycznych.**

**Dostępność przestrzeni turystycznej rozpatrywana w ujęciu geograficznym odnosi się przede wszystkim do cech fizyczno-funkcjonalnych. Można ją zatem zdefiniować jako stopień, w jakim dana osoba może w sposób swobodny i samodzielny użytkować budynki i inne obiekty, jak również obszary otwarte, bez potrzeby korzystania ze specjalnej pomocy (WESTCOTT 2004, s. 7).**

Alina Zajadacz: dostępność przestrzeni turystycznej w ujęciu geograficznym, *Turyzm* 2014, 24/1, s. 53.

**Zapewnienie zrównoważonego rozwoju turystyki dostępnej wymaga, aby wszystkie obiekty rekreacyjno-wypoczynkowe i ich urządzenia obsługi ruchu turystycznego wykraczały poza usługi doraźne (ad hoc) i przyjmowały zasadę uniwersalnego projektowania. Zapewni to wszystkim osobom, niezależnie od ich potrzeb fizycznych i/lub poznawczych, możliwość korzystania z dostępnych udogodnień w sprawiedliwy i zrównoważony sposób. Podejście to rezygnuje z preferencyjnego lub oddzielnego traktowania turystów o różnych możliwościach, a ukierunkowane jest na**

**umożliwienie wszystkim nieograniczone korzystanie z obiektów i usług, w dowolnym czasie i przestrzeni.**

**Wzrost dostępności obiektów rekreacyjno-wypoczynkowych wiąże się z koniecznością przełamania wielu barier, które mogą być spowodowane:**

- cechami środowiska przyrodniczego (np. spadki terenu, nieutwardzona, piaszczysta nawierzchnia szlaku, wystające korzenie drzew),**
- ograniczeniami architektonicznymi (np. zbyt wąskie drzwi, schody),**
- brakiem podstawowego wyposażenia (np. pętli indukcyjnej, opisów w alfabecie Braille'a, planów dotykowych),**
- sposobem świadczenia usług oraz przekazywania informacji.**

**Biorąc pod uwagę indywidualny charakter potrzeb turystów, a także specyfikę obiektów rekreacyjno-wypoczynkowych i ich zróżnicowanie, trudno spełnić standardy „uniwersalnej dostępności dla wszystkich” w obrębie wszystkich obiektów. Natomiast możliwe jest zadbanie o rzetelną i aktualną informację na temat występujących w obrębie obiektów udogodnień czy utrudnień, co ułatwi potencjalnym gościom planowanie i realizację wizyty „szytej na miarę”. Możliwe jest**

**także konsekwentne dążenie do zwiększenia dostępności, a tym samym umożliwianie osobom ze szczególnymi potrzebami korzystania z prawa do uczestnictwa w turystyce i rekreacji.**

**Q: MODEL DOSTĘPNEGO PARKU PRZYRODNICZEGO, Konspekt kompleksowego modelu zapewnienia dostępności parku przyrodniczego, PFRON, ss.6-7.**

## 1.1. Parki narodowe i krajobrazowe.

### **MODEL DOSTĘPNEGO PARKU PRZYRODNICZEGO**

Konspekt kompleksowego modelu zapewnienia dostępności parku przyrodniczego  
Wydanie PFRON, b.r.w.

**Celem prezentowanego modelu jest zapewnienie dostępności parku przyrodniczego dla osób o szczególnych potrzebach, w tym OzN, mający na celu systemowe ukierunkowanie działań w zakresie poprawy dostępności PP.**

## **Deklaracja dostępności strony internetowej i dostępności architektonicznej Karkonoskiego Parku Narodowego**

### **Wstęp Deklaracji**

**Karkonoski Park Narodowy z siedzibą w Jeleniej Górze** zobowiązuje się zapewnić dostępność swojej strony internetowej zarządzanej przez Ministerstwo Klimatu i Środowiska zgodnie z ustawą z dnia 4 kwietnia 2019 r. o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych. Oświadczenie w sprawie dostępności ma zastosowanie do strony Karkonoskiego Parku Narodowego. - [kpn.gov.pl](http://kpn.gov.pl)

### **Dostępność architektoniczna**

**Budynek Dyrekcji Karkonoskiego Parku Narodowego przy ul. Cieplickiej 196 w Jeleniej Górze wraz z ekspozycją przyrodniczo**

## **historyczną**

Dyrekcja Parku ma siedzibę w budynku zaprojektowanym i wybudowanym w 18 wieku, rewitalizowanym w latach 2017-2023. Budynek jest dostosowany do poruszania dla osób niepełnosprawnością narządów ruchu, jednak zabytkowa substancja budynku wymaga wcześniejszego zapoznania z lokalizacją podjazdu dla osób na wózkach, rozkładem pomieszczeń.

<https://kpn.gov.pl/deklaracja-dostepnosci>



## 1.2. Przestrzeń zurbanizowana.

**Opracowanie dla przestrzeni miejskich i budynków według standardów dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami dla Miasta Jelenia Góra.**

Karkonoski Sejmik Osób Niepełnosprawnych oraz Fundacja Instytut Rewalidacji i Ekonomii Społecznej, Jelenia Góra 2022

### 1.3. Szlaki turystyczne.

Szlakiem turystycznym jest wytyczona i oznakowana jednolitymi znakami (symbolami) wyposażona w urządzenia i znaki informacyjne trasa wędrowki zapewniająca bezpieczne jej przebycie turyście o przeciętnym poziomie umiejętności i doświadczeniu bez względu na porę roku i poza ekstremalnymi warunkami pogodowymi. Szlak lub jego odcinek może być czasowo zamknięty, jeżeli wymagają tego szczegółowe warunki (np. niekorzystne warunki pogodowe, zagrożenie lawinowe, prace leśne czy czasowa ochrona walorów przyrodniczych).

Na terenie Polski wyróżniamy następujące rodzaje szlaków turystycznych wytyczanych przez PTTK:

- piesze (nizinne i górskie),

- narciarskie,
- rowerowe,
- konne,
- kajakowe.

Q: Instrukcja znakowania szlaków turystycznych PTTK, s.2.

## **2. Dostępność obiektów noclegowych.**

### **Rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy w sprawie obiektów hotelarskich i innych obiektów, w których są świadczone usługi hotelarskie (Dz.U 2017 poz. 2166).**

§ 2. 4. Minimalne wymagania co do wyposażenia w zakresie dostosowania obiektów hotelarskich do potrzeb osób niepełnosprawnych określa załącznik nr 8 do rozporządzenia.

#### **MINIMALNE WYMAGANIA W ZAKRESIE DOSTOSOWANIA OBIEKTÓW HOTELARSKICH DO POTRZEB OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH**

1. Obiekty hotelarskie powinny spełniać wymagania w zakresie dostosowania do potrzeb osób niepełnosprawnych, w zakresie określonym dla budynków zamieszkania zbiorowego w rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny

odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1422), zwane dalej „warunkami technicznymi”, a także następujące wymagania dodatkowe:  
dodatkowe:

Lp. Rodzaj wymagania

1. W obiektach powyżej 50 j.m. co najmniej jedna j.m. powinna być dostosowana do potrzeb osób niepełnosprawnych w sposób określony w lp. 7–9, a dla każdego kolejnych rozpoczętych 100 j.m. powyżej 100 j.m. co najmniej jedna.

2. Ogólnodostępne elementy wyposażenia obiektu, takie jak urządzenia komunikacji wewnętrznej, przyciski i wyłączniki, powinny być umieszczane na wysokości 90–110 cm, umożliwiając swobodne korzystanie osobom poruszającym się na wózku.

3. Co najmniej jeden telefon ogólnodostępny przystosowany do korzystania przez osoby niepełnosprawne, umieszczony na wysokości 90–110 cm, umożliwiając swobodne korzystanie osobom poruszającym się na wózku.

4. Co najmniej jedno stanowisko recepcyjne powinno dysponować ladą o wysokości nieprzekraczającej 90 cm, z podjazdem o wysokości min. 67 cm, lub powinno być wydzielone osobne stanowisko obsługi osób poruszających się na wózkach.
5. W salach gastronomicznych i wielofunkcyjnych należy przystosować miejsca umożliwiające korzystanie z usług osobom na wózkach.
6. Przyciski sterujące windami powinny być opisane w sposób czytelny dla niewidzących, a windy wyposażone w sygnalizację dźwiękową.
7. J.m., o których mowa w lp. 1, powinny zostać wyposażone w poręcze i uchwyty ułatwiające korzystanie z urządzeń higieniczno-sanitarnych.
8. Wyłączniki światła, sygnalizacja przywoławcza, telefon i sterowanie telewizorem powinny być dostępne z łóżka.
9. W j.m., o których mowa w lp. 1, należy zapewnić umeblowanie umożliwiające korzystanie osobom poruszającym się na wózkach, w tym wysokość podjazdu min. 67 cm pod płytę stołu, biurka i umywalki.



2. Kempingi, niezależnie od wymagań dla budynków usytuowanych na ich terenie, powinny spełniać następujące wymagania dodatkowe:

Lp. Rodzaj wymagania

1. Należy zapewnić co najmniej 2 stanowiska obozowania dla osób niepełnosprawnych położone w najbliższej odległości od urządzeń ogólnodostępnych
2. Parking przy recepcji powinien posiadać stanowisko postojowe dostosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych
3. Stanowiska obozowania dla osób niepełnosprawnych powinny dysponować dojazdem dla samochodów
4. Ciągi komunikacyjne powinny zostać utwardzone, posiadać szerokość co najmniej 180 cm i umożliwiać dostęp ze stanowisk dla osób niepełnosprawnych do wszystkich urządzeń ogólnodostępnych
5. Co najmniej jeden ustęp powinien być dostępny dla osoby na wózku





### 3. Nie wymagają dostosowywania do potrzeb osób niepełnosprawnych:

1) schroniska górskie pozbawione dojazdu drogą publiczną;

2) schroniska młodzieżowe i domy wycieczkowe posiadające mniej niż 150 miejsc noclegowych

**Przepisy kategoryzacyjne odnoszą się wyłącznie do sfery architektonicznej. Brak jest wymogów dotyczących dostępności cyfrowej i informacyjno – komunikacyjnej.**

Trwające od kilku lat prace Departamentu Turystyki MSiT mają doprowadzić do ustalenia nowych norm kategoryzacyjnych.

### **3. Dostępność zabytków i dóbr kultury.**

Ograniczenia możliwości dostosowania do wymogów dostępności wynikające z Ustawy z dnia 23 lipca 2003 roku o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

Pomniki historii.

#### 4. Przykłady dobrych praktyk.

Konkurs MISTER CAMPING / BEZPIECZNY CAMIPNG organizowany przez Polską Federację Campingu i Caravaningu.

#### ODZNAKI TURYSTYCZNEJ PTTK „SPRAWNY NA SZLAKU”

